

Nr 61

Av herrar Nyberg och Braconier, om regler angående skyldighet för förvaltningsmyndighet att motivera sina beslut.

I ämbetsberättelsen till årets riksdag har JO intagit sin framställning till Kungl. Maj:t av den 23 december 1960 med förslag om införande av en allmän regel om principiell skyldighet för förvaltningsmyndigheter att i sina beslut ange de skäl å vilka besluten grundas.

I sin mycket väldokumenterade framställning återger JO en rad exempel som utvisar behovet av att en sådan skyldighet snarast ålägges myndigheterna. Åtskilliga av dessa exempel ger vid handen, att, om myndigheterna varit nödsakade att ange tydliga skäl för sina ståndpunkter, de knappast skulle kunnat komma fram till de avgöranden som träffats. Men även om måhända utgången icke skulle blivit annorlunda, därest myndigheten närmare motiverat sitt beslut, skulle ett sådant förfaringssätt från myndigheternas sida i många fall för den enskilda parten i förvaltningsärendet, som fått avslag på en ansökan, ha gjort klart, i vilket hänseende han icke uppfyllt vederbörliga krav för ett bifall. Riktigt påpekar JO att i brist på upplysningar i sådant hänseende den enskilde mången gång står helt oförstående inför myndigheternas avgörande. Härigenom kan en gentemot myndigheterna fientlig inställning lätt uppammas hos allmänheten. Vidare har den enskilde i avsaknad av all upplysning om hur myndigheterna resonerat ingen ledning för hur han skall lägga upp en ev. besvärstalan och i vilka avseenden han skall förebringa ytterligare utredning. Det finns exempel på att personer klagat ända upp till regeringsrätten och enbart fått blanka (omotiverade) avslag i alla instanser. Skälet härtill kan ha varit att ett papper eller en upplysning saknats, vilken vederbörande lätt kunnat framskaffa, om han över huvud känt till vad som brustit i hans framställning.

Vi delar helt JO:s uppfattning att denna fråga är av fundamental betydelse ur rättssäkerhetssynpunkt. Riksdagen bör hos Kungl. Maj:t understödja JO:s framställning och ge till känna sin anslutning till JO:s synpunkter samt begära, att förslag i ämnet snarast framläggas för riksdagen. Ett uttalande av riksdagen i sådan riktning kan lämpligen göras i samband med riksdagens granskning av JO:s ämbetsverksamhet.

Under åberopande av det anförda får vi anhålla,
att riksdagen — eventuellt i samband med sin granskning av JO:s ämbetsberättelse för 1960 — ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att Kungl. Maj:t måtte så snart som möjligt för riksdagen framlägga förslag till lag med regler om en allmän skyldighet för förvaltningsmyndighet att motivera sina beslut.

Stockholm den 18 januari 1961

Olaus Nyberg

Jean Braconier